

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองชนิดขาดเลือด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2560

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองชนิดขาดเลือด

FACTORS INFLUENCING DEPRESSION IN PATIENTS WITH ISCHEMIC STROKE

ภัทรกาญจน์ วิชาทานัง 5736815 NSAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: จงจิต เสน่หา, Ph.D. (NURSING), วันเพ็ญ ภิญ โยภาสกุล, Ph.D. (NURSING), ยงชัย นิละนนท์, พ.บ., ว.ว. (อายุรศาสตร์)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงทำนายของความรู้สึกลึกมีคุณค่าในตนเอง สัมพันธภาพในครอบครัว การประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับภาวะสุขภาพ และวิธีการเผชิญความเครียดกับภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองชนิดขาดเลือดครั้งแรก โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีความเครียด และการเผชิญความเครียดของ Lazarus และ Folkman (1984) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 130 ราย คัดเลือกจากผู้ป่วยที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลตติยภูมิแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวน 6 ชุด ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล ความรู้สึกลึกมีคุณค่าในตนเอง สัมพันธภาพในครอบครัว การประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับภาวะสุขภาพ วิธีการเผชิญความเครียด และภาวะซึมเศร้า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติถดถอยโลจิสติก

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.2 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 62.04 ปี (S.D. = 13.01) ส่วนใหญ่ ร้อยละ 89.2 ไม่มีภาวะซึมเศร้า ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยโลจิสติกพบว่า ความรู้สึกลึกมีคุณค่าในตนเอง สัมพันธภาพในครอบครัว การประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับภาวะสุขภาพ และวิธีการเผชิญความเครียดแบบจัดการกับอารมณ์สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของภาวะซึมเศร้าได้ร้อยละ 49.4 (Nagelkerke $R^2 = .494$) โดยพบว่าความรู้สึกลึกมีคุณค่าในตนเอง (OR = .827, 95%CI = .698-.980, $p < .05$) และวิธีการเผชิญความเครียดแบบจัดการกับอารมณ์ (OR = 1.205, 95%CI = 1.020-1.424, $p < .05$) เป็นตัวแปรที่ทำนายภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษาที่มีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลและทีมสุขภาพควรให้ความสำคัญในการประเมินภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองขาดเลือดครั้งแรก และพยาบาลควรพัฒนาโปรแกรมเพื่อป้องกันการเกิดภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง โดยการส่งเสริมความรู้สึกลึกมีคุณค่าในตนเอง และลดการใช้วิธีการเผชิญความเครียดแบบจัดการกับอารมณ์

คำสำคัญ: ความรู้สึกลึกมีคุณค่าในตนเอง / สัมพันธภาพในครอบครัว / วิธีการเผชิญความเครียด / ภาวะซึมเศร้า / โรคหลอดเลือดสมองชนิดขาดเลือด

FACTORS INFLUENCING DEPRESSION IN PATIENTS WITH ISCHEMIC STROKE

PATTARAKAN WITHATANANG 5736815 NSAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: CHONGJIT SANEHA, Ph.D. (NURSING), WANPEN PINYOPASAKUL, Ph.D. (NURSING), YONGCHAI NILANONT, M.D.

ABSTRACT

This predictive correlational study aimed to examine the influence of self-esteem, family relationships, cognitive appraisal of health, coping strategies and depression on first ischemic stroke patients. The stress, appraisal and coping model of Lazarus and Folkman (1984) was used in this study. One hundred and thirty participants were recruited from a tertiary hospital in Bangkok. The six questionnaires were used in this study consisting of the demographic data questionnaire, the Rosenberg's Self-Esteem Scale (RSE), the Family Relationships Questionnaire, the Cognitive Appraisal of Health Scale (CAHS), the Jalowiec Coping Scale (JCS) and the Center of Epidemiologic Studies Depression Scale (CES-D). Data were analyzed by using descriptive and logistic regression statistics.

The results showed that most of the participants were male (69.2%) and the average age was 62.04 years (SD = 13.01). The majority of the participants (89.2%) had no depression. According to the logistic regression analysis, self-esteem, family relationships, cognitive appraisal of health and emotive coping were able to jointly explain variance of depression by 49.4 percent (Nagelkerke $R^2 = .494$). Only self-esteem (OR = .827, 95%CI = .698-.980, $p < .05$) and emotive coping strategies (OR = 1.205, 95%CI = 1.020-1.424, $p < .05$) were predictors of depression in ischemic stroke patients with statistical significance.

These findings suggest that nurses and healthcare teams should emphasize on assessing depression in first ischemic stroke patients. Furthermore, nurses should develop the programs to prevent depression in ischemic stroke patients by promoting self-esteem and reducing emotive coping strategies.

KEY WORDS: SELF ESTEEM / FAMILY RELATIONSHIPS / COPING STRATEGIES / DEPRESSION / ISCHEMIC STROKE

191 pages